

Sammanställning av svar på frågor med anledning av rådande flyktingsituation i Sverige.

Nätverket för Barnkonventionen har ställt följande fyra frågor till sina medlemsorganisationer för att gemensamt se över situationen i Sverige och dela erfarenheter och utmaningar.

Vi är tacksamma för positiv respons på våra frågor även de som svarat att man inte arbetar med målgruppen. Nedan följer oredigerat svaren från de organisationer som har återkopplat med information, tankar och synpunkter.

Bufff

1. *Är ni engagerade i mottagandet av barn och familjer på flykt från Ukraina? Ge gärna exempel på insatser i Sverige.*

Vi har inte än mött gruppen hos oss då vi arbetar med en specifik målgrupp men vi har börjat undersöka hur det ser ut för de familjer som har någon anhörig i fängelse under kriget för att kunna svara på frågor till målgruppen.

2. *Ser ni behov och möjlighet att genomföra insatser för målgruppen men saknar samverkanspart/finansiella resurser?*

Vi ser inte behovet än men vi har lokaler runt om i Sverige som vi eventuellt kan låna ut till riktade dags eller helg insatser om det skulle behövas.

3. *Har ni upplevt brister i Sveriges sätt att hantera flyktingströmmen? Ge exempel på vita fläckar som inte täcks av myndigheter.*

Nej, inte mer än det vi hör från andra organisationer som har mer insyn i frågan.

4. *Ser ni något som vi i Nätverket kan verka för tillsammans?*

Det vi kan göra är att hålla oss uppdaterade och kanske samla information kring vad för stöd som finns till de som anländer.

/Madelein Kattel, Verksamhetschef Bufff Sverige

Erikshjälpen

1. *Är ni engagerade i mottagandet av barn och familjer på flykt från Ukraina? Ge gärna exempel på insatser i Sverige.*

Vi ser över hur vi kan stötta lokala samverkansparter, runt om i landet, i sitt arbete med att hjälpa barn och familjer på flykt.

Vi samlar kunskap och delar information med råd och stöd. På vår hemsida delar via en sammanställning av urval av information som kan vara av värde att känna till vid insatser för eller i möten med människor drabbade av kriget i Ukraina. Delar av materialet är inhämtat från myndigheter och andra externa parter hemsidor. Andra delar är framtaget internt eller i samverkan med partners. Informationsmaterialet finns att ladda ner på vår hemsida.

[Erikshjälpens insatser för ukrainska barn och familjer – Erikshjälpen \(erikshjalpen.se\)](http://erikshjalpen.se)

Vi har kontinuerlig kartläggning av akuta och långsiktiga behov på orter där Erikshjälpen redan har verksamhet med möjlighet att erbjuda insatser inom befintlig verksamhet.

Via våra lokala second hand-butiker kan finnas möjlighet till arbetsmarknadsinsatser.

2. *Ser ni behov och möjlighet att genomföra insatser för målgruppen men saknar samverkanspart/finansiella resurser?*

Vi ser över möjligheten att stötta lokala samverkansparters initiativ. Finns behov av

samverkan för att stödja barn och deras familjer är vi öppna för att samtala kring detta.

3. Har ni upplevt brister i Sveriges sätt att hantera flyktingströmmen? Ge exempel på vita fläckar som inte täcks av myndigheter.

Ännu många frågor för kommunerna gällande deras kommande ansvar. Viktigt med dialog och att hålla sig uppdaterad kring vad som gäller. Då dessa människor inte omfattas av etableringen kan civilsamhället komma att ha en betydande roll när det gäller föräldrainsatser.

4. Ser ni något som vi i Nätverket kan verka för tillsammans?

Sammanställa frågor likt dessa för att dela kunskap, erfarenheter och utmaningar, vilket kan leda till ökad samverkan och stöd organisationer emellan.

/Birgitta Johansson, Programchef Sverige Erikshjälpen

Frälsningsarmén

1. Är ni engagerade i mottagandet av barn och familjer på flykt från Ukraina? Ge gärna exempel på insatser i Sverige.

Frälsningsarmén möter barn och familjer på flykt i flera delar av landet.

Genomgående att möta människor och ge möjlighet till mat, hygien, en mötesplats, leksaker och aktiviteter till barnen. I södra Sverige har vi resurser och möjligheter att möta mer behov än vad som finns i dagsläget. Medan i t ex Stockholm är behoven väldigt stora. Några exempel på vad vi gör:

I Stockholm har vi mottagning av ukraina-flyktingar på måndag- och torsdagseftermiddagar kl.13-16. Vi tar emot 50-60 personer vid varje tillfälle. Långt fler köar men detta är vad vårt utrymme och möjlighet till hjälp klarar av. De får en kölapp för att sedan få ett samtal med frälsningsarmépersonal där vi erbjuder presentkort på mat och rekvisitioner till kläder på Myrorna. Av dessa besökare är ca en fjärdedel barn som följer med sin mamma. Barnen leker tillsammans i en lekhörna där det finns personal med tolk, de lite större kan spela pingis. Barnen erbjuds även godis efter maten i mån av resurs.

I Halmstad besöker vi varje vecka migrationsverkets boende där familjer från Ukraina bor. Vi hjälper till praktiskt och med samtal, samhällsinformation, lek m.m Någon barnfamilj har kommit till gudstjänster. I Helsingborg samverkar kåren med Romska föreningen för att stödja Ukrainska flyktingar som kommit. I Västerås har vi kontakt med några tonåringar från Ukraina som kommer på fredagskvällar och kåren/församlingen finns på migrationsverket i veckan och möter barn där. Frälsningsarmén har också bidragit med kunskap för volontärer vad gäller "I trygga händer"- perspektivet för att förebygga olika typer av övergrepp mot barn, dels genom ett dokument och dels genom en webutbildning som spelats in och kommer göras tillgänglig för fler.

2. Ser ni behov och möjlighet att genomföra insatser för målgruppen men saknar samverkanspart/finansiella resurser?

I Stockholm är behoven väldigt stora och det krävs samarbetspartners och finansiella resurser för att kunna möta behoven. Pga det stora trycket så gör vi av med mycket pengar på presentkort till mat. Våra finansiella samarbetspartners hittills, som finansierat de presentkort vi delat ut än så länge, är föreningen Gula Änglarna samt Oscars och Hedvig Eleonora församling. Vi är dock i behov av fler finansiella samarbetspartners.

Vi samarbetar även med andra liknande initiativ i staden genom länkning, information, träffar; dessa är i nuläget föreningen Ny Gemenskap, Filadelfiaförsamlingen samt Engelbrekts församling. Vi försöker hålla kolla på och länka till de initiativ som dyker upp för att samverka och vägleda människor rätt, i den mån vi kan.

Vi har även ett samarbete med organisationen helpforchange (<https://www.helpinchange.org/>) som erbjuder oss 2-3 kostnadsfria tolkar till varje tillfälle. Manillaskolan på Djurgården hjälper oss med lunchen för 50 pers, även den kostnadsfri. Till detta kommer olika individer som gjort insamlingar gällande leksaker, hygienartiklar, kläder och mat, som vi tagit emot.

3. Har ni upplevt brister i Sveriges sätt att hantera flyktingströmmen? Ge exempel på vita fläckar som inte täcks av myndigheter.

Brister vi sett handlar om tiden man fått vänta på utbetalningar från Migrationsverket. Det kan handla om flera veckor utan pengar basbehov. Första öppet-veckan mötte vi flera sådana fall, nu inte lika vanligt.

Migrationsverket gick tidigt ut med att svenskar skulle behöva öppna upp sina hem för flyktingar. Man har dock inte gjort någon plan för hur detta ska gå till varför risken för felplacering är uppenbar. Kommunerna har inte heller möjlighet att granska personer som upplåter boenden i tillräckligt stor omfattning för att situationen ska upplevas säker. De har också orimliga krav på utlånaren såsom möbelfria rum med halvårskontrakt utan ersättning. Till detta kommer att Migrationsverkets boenden inte håller vidare hög standard varför en del flyktingar istället hellre väljer att bo hos snälla svenskar.

Ersättningsnivåerna är för låga för att vuxen med flera barn ska kunna leva på dem. De har inte blivit justerade på många år och just nu skjuter matpriserna i höjden. Flyktingarna blir hänvisade till civilsamhället för minsta större utgift, såsom kläder eller köksutrustning, mediciner etc.

Migrationsverkets information blev inte översatt till ukrainska förrän mycket sent i processen. Detta gäller även Stockholms stads hemsida. Detta har gjort det svårt för flyktingarna att förstå sin situation, var de ska vända sig och vilka förväntningar de ska kunna ha. Vissa har därför lämnat Sverige efter några veckors olidlig väntan i ovisshet.

Det har även tagit dyrbar tid för Skatteverket och Migrationsverket att tillsammans erbjuda möjlighet att få ett samordningsnummer för att kunna söka jobb. Ukrainarna vill börja jobb så snart de kan, men möjlighet har ännu inte funnits. Även direktiv och information kring hur man går tillväga för att kunna börja jobba har varit svårt att begripa och komma åt.

Slutligen är nästan alla ukrainare väldigt nöjda med det svenska mottagandet och mycket tacksamma i mötet med oss i vår hjälpverksamhet.

/Maria Olausson, Biträdande kårledare Frälsningsarmén Södra Vätterbygden

Majblomman

1. Är ni engagerade i mottagandet av barn och familjer på flykt från Ukraina? Ge gärna exempel på insatser i Sverige.

Majblommans lokalföreningar hanterar bidragsansökningar från alla barn på samma sätt – oavsett om de är födda här, kom igår, saknar papper osv.

Just när det gäller Ukraina har vi bestämt att frångå principen "enskilda barn" så våra lokalföreningar har möjlighet att hjälpa grupper med barn, t ex om det finns boenden på orten och Majblomman kan stötta med saker som behövs och som kan göra livet lättare för en grupp av barn.

2. Ser ni behov och möjlighet att genomföra insatser för målgruppen men saknar samverkanspart/finansiella resurser?

Nej, vi använder insamlade pengar och samverkar i regel inte med andra organisationer just när det gäller bidrag. Om det kommer idéer om samarbeten som kan gynna barn som vi kan stötta så är vi öppna för att diskutera.

3. Har ni upplevt brister i Sveriges sätt att hantera flyktingströmmen? Ge exempel på vita fläckar som inte täcks av myndigheter.

Nej, på Riksförbundet har vi inte fått in några sådana reaktioner från våra lokalföreningar. Oklart om man kan kalla det en brist, men många av våra volontärer som har sin arbetsplats i skolan upplever att det är ett stort tryck att skapa utbildningsplatser till nyanlända barn, samtidigt som det finns osäkerhet på hur behovet ser ut tidsmässigt.

4. Ser ni något som vi i Nätverket kan verka för tillsammans?

Spontant tänker jag på kunskapsspridning emellan våra medlemsorganisationer. De stora drakarna får mycket plats i media och där är det lätt att hålla koll, medan mindre organisationer gör mycket som inte blir känt. Jag tänker på möjligheten att "göra reklam" för varandra.

/Anna Holst, Verksamhetsutvecklare Sthlms län Majblomman

UNICEF Sverige

1. Är ni engagerade i mottagandet av barn och familjer på flykt från Ukraina? Ge gärna exempel på insatser i Sverige.

Vi har lekaktiviteter på boenden i Göteborg, Stockholm och Lund.

Vi har uppdaterat en praktisk handbok om att möta barn på flykt (den första versionen togs fram 2015-16). Handboken innehåller praktiska tips och råd, reaktioner och hur dessa kan hanteras, skriven av Lars H Gustafsson och en del om barnkonventionen och regelverket i Sverige vad gäller massflyktsdirektivet, asylansökan, rätten till boende, god man etc.

2. Ser ni behov och möjlighet att genomföra insatser för målgruppen men saknar samverkanspart/finansiella resurser?

Inte i nuläget.

3. Har ni upplevt brister i Sveriges sätt att hantera flyktingströmmen? Ge exempel på vita fläckar som inte täcks av myndigheter.

Vi ser att det finns stora risker i förhållande till människohandel och prostitution, här kan mer information behövas. Vi har föreslagit till Migrationsverket att ge information på båten till Sverige. Vi ser också ev. behov av att utreda lite mer kring barns förhållande till de vuxna de reser med direkt vid ankomsten till Sverige. Man skulle exempelvis kunna ställa fler frågor vid ankomsten till Sverige för att säkerställa att barn som reser med vuxna som inte är deras vårdnadshavare inte far illa.

4. Ser ni något som vi i Nätverket kan verka för tillsammans?

Samordna information och insatser. Jobba för att få in alla barn och unga från Ukraina och andra barn på flykt och barn i andra utsatta situationer i redan

existerande aktiviteter. Inte skapa nya aktiviteter för barn från Ukraina. Alla barn på flykt bör behandlas på samma sätt i dessa aktiviteter och detta skulle vi kunna verka för tydligt. Det är viktigt att inte skapa stigma och konflikt inom gruppen barn på flykt, utan man bör arbeta utifrån att i första hand hjälpa de mest utsatta barnen.

/Maj Fagerlund, UNICEF Sverige

Scouterna

1. Är ni engagerade i mottagandet av barn och familjer på flykt från Ukraina? Ge gärna exempel på insatser i Sverige.

Scouterna centralt har dels förberett ett material som fungerar bra vid aktiviteter tillsammans med barn som har varit på flykt/är tillfälligt på ett ställe, dels översatt information om scoutrörelsen i Sverige till ryska och ukrainska. Detta ligger uppe på vår hemsida. Vi har även informerat våra scoutkårer (lokalföreningar) om detta i nyhetsbrev. Vårt fokus är, som alltid, trygg, säker och rolig fritid för barn och unga.

Vi kommer utöver detta inte att organisera något centralt, vår bedömning är att de flesta behov kommer att uppkomma lokalt/kommunalt – och där finns våra scoutkårer. Vissa av dem kommer att ha både vilja och kapacitet att genomföra aktiviteter med barn och unga på flykt från kriget i Ukraina alt inkludera dem i sin verksamhet, andra kommer inte att kunna/vilja göra det.

Vi har sammanfattat allt på scouterna.se/ukrainakrisen

2. Ser ni behov och möjlighet att genomföra insatser för målgruppen men saknar samverkanspart/finansiella resurser?

Vi har en önskan om att kunna stötta våra kårer som väljer att engagera sig i aktiviteter alt inkludera fler i verksamheten finansiellt. För att kunna göra detta behöver vi hitta externa medel. Vi vet att flera av våra kårer har kvar nätverk och kontakter i sitt lokala samhälle sedan flyktingkrisen 2015/2016 och att dessa återaktiveras nu.

3. Har ni upplevt brister i Sveriges sätt att hantera flyktingströmmen? Ge exempel på vita fläckar som inte täcks av myndigheter.

Vi har uppfattat att det som är svårast är korrekt information; det är svårt för officiell information att nå fram och mycket desinformation finns.

4. Ser ni något som vi i Nätverket kan verka för tillsammans?

Jag tänker att vi alla kan hjälpas åt att sprida korrekt information; hur fungerar det att komma till Sverige (tillfälligt, under massflyktsdirektivet, genom asyl) samt även be varandra om hjälp i nätverket!

/Anna-Karin Henning, Generalsekreterare Scouterna

SOS Barnbyar

1. Är ni engagerade i mottagandet av barn och familjer på flykt från Ukraina? Ge gärna exempel på insatser i Sverige.

Vi analyserar just nu vad vi behöver justera för att kunna inkludera nyanlända familjer i vårt redan existerande familjestärkande arbete med nyanlända familjer i

Göteborgsregionen och ev ensamkommande i våra ungdomsprogram i Göteborg och Stockholmsregionen.

2. Ser ni behov och möjlighet att genomföra insatser för målgruppen men saknar samverkanspart/finansiella resurser?

Nej, insamlingen till Ukraina kriget har gått bra och vi kan använda egna resurser om det behövs.

3. Har ni upplevt brister i Sveriges sätt att hantera flyktingströmmen? Ge exempel på vita fläckar som inte täcks av myndigheter.

Vi har lyft vikten av att proaktivt förbereda möjligheten för att ta emot barn från institutioner/barnhem och identifiera en bra lösning för grupper av barn som kommer med personal. Vi identifierar även precis som många andra civil samhälls organisationer att vi i Sverige håller på att göra precis samma misstag som vi gjorde under 2015. Att det inte finns någon samordnade funktion för mottagandet till ex. Vi ser även att många gör skillnad mellan flyktingar och vill vara med och bidrar till en retorik som fokuserar på barn på flykt generellt.

4. Ser ni något som vi i Nätverket kan verka för tillsammans?

Vi kan tillsammans bidra till att ändra i kommunikationen gällande människor på flykt genom att bestämma oss för att säga just det människor/barn på flykt och isf inte säga de ukrainska flyktingarna.

/Petra Nyberg, Chef programutveckling SOS Barnbyar

Stockholms Stadsmission

1. Är ni engagerade i mottagandet av barn och familjer på flykt från Ukraina? Ge gärna exempel på insatser i Sverige.

Stockholms Stadsmission stöttar på olika sätt barn och familjer som tvingats fly kriget i Ukraina med basbehovsstöd, information och rådgivning samt trygga mötesplatser och boendelösnigar på kort och lång sikt.

Stödcenter på Kungsholmen erbjuder basbehovsstöd, enklare rådgivning och information om var man kan vända sig för vidare stöd. Här erbjuds medlemskap till Stockholms Stadsmissions sociala supermarket, kläder, hygienartiklar och information på ukrainska och ryska. Tillsammans med ett mobilt stödteam fungerar de som en länk till våra andra verksamheter inom Stockholm Stadsmission. Här kommer ett urval av de verksamheter som möter barn och familjer på flykt från Ukraina:

Unga station Söder vänder sig särskilt till barnfamiljer och erbjuder en trygg mötesplats, rådgivning och tillgång till basbehovsstöd. Här finns enklare mat och utrymme för lek, pyssel och vila och har öppnat upp särskilda tider för denna målgrupp.

Bobyran Ukraina hjälper människor att få ett tillfälligt hem i Stockholm genom att matcha bostadssökande med boendelösnigar hos privatpersoner och fastighetsägare. Stöd erbjuds under hela processen för att skapa ett tryggt boende. Organisationen driver även två egna boenden varav ett riktar sig till barnfamiljer.

På hemsidan finns aktuell information som även är översatt till ukrainska och ryska:
<https://www.stadsmissionen.se/vad-vi-gor/ukraina/nyanland-till-stockholm-har-kan-du-fa-stod>

2. Ser ni behov och möjlighet att genomföra insatser för målgruppen men saknar samverkanspart/finansiella resurser?

För att snabbt kunna mobilisera finansieras Stockholm Stadsmissions verksamhet för människor som flytt kriget i Ukraina med gåvomedel och vi har mött stöd från givare runt om samhället. För att säkerställa uthållighet i det viktiga arbete som görs ser vi behovet av ett finansiellt stöd från det offentliga och samverkar gärna med externa aktörer.

3. Har ni upplevt brister i Sveriges sätt att hantera flyktingströmmen? Ge exempel på vita fläckar som inte täcks av myndigheter.

Mottagandet av barn och familjer som flytt kriget i Ukraina brister på flera sätt i att skapa förutsättningar för barn och föräldrar att landa i en trygg miljö.

Barn och familjer riskerar hamna i beroendeställning till andra redan från att de anländer till Sverige. Deras rättigheter som är kopplade till LMA, inklusive dagersättning, börjar gälla först från att de fått beslut. När dagersättning betalas ut är den för låg och räcker inte för att täcka de grundläggande behov hos barn som beskrivs i barnkonventionens artikel 27 om barns levnadsstandard. Dessa förutsättningar skapar en ekonomisk utsatthet och en ökad risk för människohandel och exploatering vilket är en oro vi delar med många andra aktörer. En särskild oro finns för barn som riskerar isoleras från det offentliga eftersom majoriteten av dessa bor i eget boende (ebo) och de omfattas inte heller av skolplikt.

Utifrån dessa barn särskilda utsatthet och den utbredda psykisk ohälsa hos de som kommer ser vi ett behov av att stärka upp resurser och kompetens inom skola, vård och myndigheter för att kunna bedöma behov och ge stöd utifrån behov.

Slutligen vill vi gärna se en förbättrad samverkan mellan myndigheter och civilsamhället för att utbyta erfarenheter av mottagandet och skapa så bra förutsättningar för barn och familjer som möjligt.

4. Ser ni något som vi i Nätverket kan verka för tillsammans?

Vi har idag inga förslag på sakfrågor som nätverket kan verka för tillsammans.

/Wafa Issa, Verksamhetsområdeschef Barn och Unga Stockholm Stadsmission

Svenska kyrkan

När kriget i Ukraina inleddes i slutet av februari var Act Svenska kyrkan bland de första organisationerna på plats. Personalen har inte rest dit själva utan arbetar tillsammans med partnerorganisationer som redan vid krigets början befann sig i närområdet. Den akuta insatsen har handlar om mat och mediciner till människor i Ukraina och de som är på flykt i närområdet. Lutherska världsförbundet (har sex medlemskyrkor i närområdet) arbetar med att koordinera alla de insatser som pågår i området. Bland Svenska kyrkans församlingar finns en stor vilja att hjälpa de flyktingar som kommer till Sverige. Det handlar om materiellt, psykosocialt och andra typer av stöd som flyktingarna efterfrågar. Det finns många exempel på hur det här

stödet kan utformas. Ett exempel är Carl Johans pastorat i Göteborg som hyrt bostäder som används som akutboende.

/Peter Ekman, Handläggare för barnrättsfrågor Svenska kyrkan

Verdandi

1. Är ni engagerade i mottagandet av barn och familjer på flykt från Ukraina? Ge gärna exempel på insatser i Sverige.

Ja, Verdandi är involverade framförallt på två platser. Dels i Sundbyberg utanför Migrationsverkets lokaler där vi funnits på plats från det att de första ukrainska flyktingarna började komma till Sverige. Dels i Örebro där vi ingår i nätverket Ukrainagruppen Örebro.

I Sundbyberg har vi ett samarbete med Folkets Hus och Unga örnar som gjort det möjligt för oss att bedriva barnverksamhet i Folkets Hus lokaler för barn vars vårdnadshavare söker asyl eller uppehållstillstånd. Vi har haft pyssel, spel och förtäring för barn och deras familjer i Folkets Hus.

Vi har också firat ortodox påsk tillsammans med flyktingar och då framförallt varit inriktade på barnen som fått påskpyssla, leta påskägg med mera. Vi har samlat in kläder som vi delat ut och bjudit på fika, soppa, godis och hjälpt till med viss tolkhjälp och praktisk information.

I Örebro har vi ingått i nätverket där vi samlat in kläder, försökt stå för ett värdigt mottagande och samverkat med andra för att minska oro och otrygghet.

2. Ser ni behov och möjlighet att genomföra insatser för målgruppen men saknar samverkanspart/finansiella resurser?

Ja, framförallt har det varit snålt med finansiella resurser. I någon mån har det uppvägts av att många varit beredda att göra ideella arbetsinsatser och ännu fler varit beredda att skänka kläder, ställa upp med kaffe med mera.

3. Har ni upplevt brister i Sveriges sätt att hantera flyktingströmmen? Ge exempel på vita fläckar som inte täcks av myndigheter.

I början verkade Migrationsverket helt tagna på sängen. De stängde och gick hem kl. 14 en fredag och öppnade först på måndagen. Det var vi frivilligorganisationer som fick ta hand om människor, svara på frågor och stilla deras oro.

4. Ser ni något som vi i Nätverket kan verka för tillsammans?

Det behövs mer informationsspridning om vad som görs lokalt på olika platser i landet.

/Lars Ohly, Förbundssekreterare Verdandi